

Nro. 36.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Kell Bétsben Novembernek 3-dik napján 1795.
esztendőben.*

Hadi Történetek és Környülállások.

*N*euwied városában Cs. Kir. truppok vagynak, hanem a' várason túl lévő sántzokban még most is 3000 Frantzia fekîzik; e' mellett a' Réuson lévő hid is hatalmokban vagyon, mellyen minden akadály nélkül által járhatnak a' viznek túlsó partyára. Mihelyt a' Cs. Kir. granatérosok, és ártilléria *Neuwiedbe* érkeznek, azonnal azon sántzból is ki fogják a' Frantziákat üzni.

Heidelbergából iratik, hogy a' *Manheimba* bé záratott Frantziák Oct. 19-dikén ki ütöttek az ostromlókra; hanem néhány embereiknek, és egy haubitzájoknak vesztességével visszaverettek. — Sok *Manheimi* lakosok félvén az ostromló tűznek hevétől ki költöztek honnyaikból. Azt is *Heidel-*

bergából írják, hogy a' Cs. Kir. seregek el foglalták a' *Neckár* sántstot, 's olly közel mentek a' várashoz, hogy könnyen bé hányhattyák abba a' tüzes golyóbisokat. Hogyha valamelly ellenkező környülállás elő nem adja magát, 10 vagy 14 nap alatt Cs. K. vitézek fognak a' *Manheimi* bástyákon strázsálni.

Hoppenheimből Octob. 26-dikán. Tegnap este egynéhány haubitza granátot repítettek bé *Manheim*ba az *Austriakusok*, mellyből nagy tűz eredt a' fő templom mellett. Az oda vitetett nehéz ártilleriából, és készülletekből azt lehet gondolni, hogy ma hólnap kemény ostrom alá fog ez az erősség rekesztetni. A' benn lévő *Frantziák* erőssen készítik magokat annak védelmezéséhez, és ottan lévő seregeiket naponként több több truppokkal öregbítik.

Heidelbergából Oct. 23-dikán. *Manheim* körül éjjel nappal ásatnak a' futó sántzok és battériák, mellyeknek készítésére a' körül belől fekvő helységeknek lakosai hajtattak. Innen ki tettzik, hogy a' *Frantziák* capitulációjáról támadt hir éretlen vólt. Az *Austriakusok* által fegyvereiből ki vetkeztetett *Palatinátusi* hadi nép *Tyrolisba* fog marsirozni. Tegnap 800—1000 *Frantzia* foglyok indultak innen *Svévia* felé, ma pedig a' sebesek fognak utánok vitetni.

Frankfurtból Octob. 25-dikén. Nem régiben, ide három óránira következő furtsa dolog történt a' *Frantziák* futásának alkalmatosságával: Egy *Fr.* lovas vadálznak roz lova lévén, egy parasztnak kantza lovát istállójából erőszakkal ki vitte, tsikáját pedig hátra hagyta. Más nap éjjel, midőn úgy gondolkozna a' szegény paraszt, hogy kantza lovát soha többé nem láttya, el nyeriti magát háza ajtaja előtt, meg nyergelve, de kantár nélkül. A' szegény paraszt meg örülvén haza ment kantzájának hirtelen ágyából fel költ, lovát az istállóba bé vitte, rólla a' nyerget 's azon lévő

mantlizzsákat le vette, mellyben 600 forintot talált. Illyenképen mind lova, mind pénze volt a' szegény paráztnak.

Német Ország.

A' múlt hólnapnak 15-dikén reggeli 5 és 6 óra közt le betegedvén a' Prussiai korona örökösnek hitvесе, egy szép királyi hertzegets két szült e' világra, a' melly örvendetes történet néhány órákkal annakutánna, a' királyi vár háta megett való tágas piatzon 24 ágyú durgásokkal adatott a' Publicumnak tudtára. Más nap mind a' király, mind a' korona örökös *Potsdamból Berlinbe* mentek. Oda érkezett, Brunsvigiából az Orániai örökös hertzeg is.

A' múlt hólnapnak 24-dikén *Heidelberg* mellett történt viadal után, a' mellyben *Duffour* Fr. Generális el fogatott, és igen nemesi módon bántak vele a' Cs. K. hadi tisztek, illyetén foglalatú levelet írt *Pichegrü* Fr. fővezér Gr. *Wurmser* Generálishoz: „Generális Uram! Eleitől fogva elválhatatlan társa volt az igaz vitézségnek az emberiség, mellyet én mind Generális uram személlében, mind a' kormánya alatt lévő tisztekben egyesülve lenni talállok. *Duffour* Generális személlye iránt újabb próbáját adta az úr annak, és az a' különös jóság's betsület, mellyet az úr eránta mutatott, előttem is tudva vagyon. Vegye el az úr ezért való háladatosságomat, és légyen bizonyos, hogy én azon jóságát minden fogságunkban esendők eránt viszfizonomni fogom. Egyfzersmind azt is engedje meg az úr, hogy én az én háladatosságomat, és tiszteletemet Gróf *Hardeg* úr eránt is ki nyilatkoztassam, a' ki még a' tsata piatzon igen nagy emberiséget mutatott *Duffour* Generálishoz. Minden tisztelettel vagyok Generális uramnak alázatos szolgájá *Pichegrü*, a' *Rénuszi és Móseli Frantzia* ármádiáknak kormányozója. —

*Wetzlár*ból írják, hogy az Oct. 12-dikén történt tsatában sebbe esett Német és Fr. katonák iránt különös kegyességet mutatott *Frankfurt* várasa, a' midőn halván, hogy a' kapu előtt vitetnének el, bort, kenyeret, 's más frisselő eledelket és italokat küldött nékiek a' magistrátus. E' mellett seregestől menvén ki eleikbe a' polgárok, és polgárnék, sőt még a' fő rangú aszszonyságok is, ételt italt bővséggel nyújtottak nékiek, váz-nat vittek bé kötözésekre, a' várasnak seb orvosi pedig legényeikkel 's inasaikkal egyetemben ki mentek sebeiknek bé kötésekre. Értésére esvén Gr. *Clerfaytnak* ezen nemes tselekedetet, illyetén foglalatú levelet írt a' Frankfurti Tekintetes Tanatsnak: „Tudtomra adatott, hogy mind az urak, mind az egész polgárság különös jósággal viseltettek tegnap sebeseink eránt, és ebben az esetben is ki nyilatkoztatták azon jó indulattyaikat, mellyet eddig is gyakorra meg bizonyítottak, és mások is ditsértek. Valóságos örömmel köszönöm uraságtoknak ezen jó indulattját, 's kérem, hogy a' polgárságnak is jelentsék ki ezen háladatoságomat. Egyébaránt bizonyossá teszem az urakat, hogy el nem fogom mulatni Ö Cs. K. Felségének mint Felséges fejünknek ezen dolgot megjelenteni. *Irtam Bergenben Octob. 13 dikán 1795-dikben. Clerfayt.*

Nagy Britannia.

Fox úrnak nép előtt való tekintete nemcsak nem kissebbedik, sőt inkább időről időre mind jobban jobban nevedik. A' múlt Octob. 10 kén pompás vendégséget készítettek baráttyai a' *Shakespeare* nevű vendéglő házban azon napnak meg inneplésére, mellyen ennekelötte 15 elztendőkkel *Londonnak* külső várasa, az úgy nevezett *Westmünster* ötlet Parlamentom tagjává választotta. — Ezen vendégségben 400 személynél több vólt jelen, 's közöttök *Fox* úr is, a' kik minekutánna egészségéért a' *necktárral* tellyes poharakat ki üresí-

tették volna, rövid de fontos igékkel meg közönte hozzájuk való indulatttyokat, 's újjobban arra kötelezte magát, hogy ő életének utolsó szempillantásaig el nem távozik mostani politika principumaitól, és valamiképen az Amerikai háborút szüntelen ellenzette, úgy a' Fr. nemzet ellen való hadakozást is soha jóvá nem hagyta, nem is fogja hagyni. — A' vendégség vége felé egy *Jónes* nevű bódult ember felálván az asztal közepére, illyenképen szólott: "A' Státusnak, *úgymond*, fundamentától fogva meg kell jóbbitatni, a' mellyre *Fox* úr alkamatlan ember, és nem igaz hazafiúságból, hanem rélzre való hajlásból szokott a' Parlamenti gyűllésekben fetsegni. Mi az oka, hogy a' mostani minister még eddig halálos vétékkel nem vádoltatott? Semmi helye nints a' Parlamentom reformációjának, és az emberiség jussainak 's a' t." A' jelenvalók mindnyájan zúgolódással halgatták beszédét, 's ajtót nyittattak *Jónes* uramnak.

A' *Macarteny* Lord Chinai követsége históriájának leírására, és réz táblákra metzett képekkel való felékesítésére 3000 font sterlinget rendelt a' fő kórmányszék *Staunton György* úrnak. Egy *Bakkével* nevű híres gazda, a' ki a' *Leycestershirei* Grófságban igen nagyra vitte a' juh nevelést, 's erre nézve hafznos tagja vólt az Országnek, a' múlt hólnapnak 8 dik napján meghólt *Dishleyban*. A' többi közt egy olly kosa vólt, mellyet 50 font sterlingen alól nem bortsátott idegen juhhoz, és egy juháért egynéhány száz font sterlinget meg adtak. Még most is sokan költöznek ki Britanniából Amérikába, félvén a' hazájokban következhető változásoktól. Nem régiben egy *Vaughan Bénéiamin* nevű Parlament tagja ment Amérikába familiájával, és 100 ezer font sterlingből álló gazdagságával együtt.

A' *Londoni* ministerium ekként nyilatkoztatta ki magát egy udvari irásában a' *Madritti* udvar éránt: „Spanyól Ország *úgymond*, önnön maga keres a' hadakozásra alkalmatosságot, hogy

ekképen a' Német Országgal való békesség dolgát annyival inkább hátráltassa, avagy még nagyobb zürzavarba tegye. Azon végzése, melly szerént a' Sz. Domonkos szigetébe hadi seregeket küldött, a' közép tengerben lévő kereskedést fedezi, és az a' gondatlanság, mellyel az Austriai Belgium, a' Scáldis vize, Hollandia, a' helytartó Fejedelem, és Német Országot érdeklő környülállások iránt viseltetik, világosan meg mutattyák, hogy a' Frantziák és Spanyól Ország közt szezett békességet hirtelenségből tsináltak, és ez olly tracta, mellyből sem Európa jövendőbéli tsendessége eránt való gondossága, sem az a' lélek ki nem mutattya magát, mellyet kellene egy nagy nemzetnek illyetén más Státusoknak állapottyokat is tekintő környülállásokban mutatni."

A' Londonba rendeltetett Spanyól első rangú követ Marquis *la Casas*, Oct. 12-dikén jutott oda, és 15-dikén vólt a' király előtt első audientzián; ugyan akkor bútsuzott el az előbbi követ *Campo Markio*. A' Jamaikából *Portsmouthba* vissza tért flottán lévő tisztek azt az újságot vitték oda, hogy a' 8 linea hajóból, és néhány fregattából álló Hollandiai flotta ki ment az Oceánus tengerre.

A' *Doyle* Generális flottájától illyetén tudósítást küldött Londonba egy tizt Octob. 3-dikán a' *St. Dieu* szigetéből: "Ezen szigetet, úgymond, a' múlt hólnapnak 29-dikén fel kértük *XVIII Lajos* nevében, és minekutánna üres választ nyertünk vólna, 400 emberrel ki szállottunk a' szárazra, 's el fogtuk az ott lévő Fr. truppokat. Ebben a' szigetben semmi munitzió és eleség nem talál-tatik, még tsak tűzi fánk sints elegendő. A' révje bátortalan, 's minden szélveszeknek tárgyául télsen bennünket. Néhány hetek múlva lehetetlen *Charettével* bátorságos eggyeségünknek lenni, mind azért, mivel semmi kikötő helyünk nintsen, mind azért mivel az időnek változásai miatt tovább nem maradhatunk a' tenger hátán! Minekelötte innen elmennénk, minden nállunk lévő fegyvert

és munitziót igyekezünk *Charettének* által adni. Tegnap az *Artésiai* Gróf is ki szállott a' szárazra, és méltóságához illendő tisztelettel fogadtatott a' lakosok által. *Warren* admirális egynéhány bombákat vettetett bé a' *Noirmoutier* szigetbe, de minden halzon nélkül; az ő escadréje szüntelen való nyughatatlanságban tarttya a' Fr. escadrét. “

A' *Londoni* tudósítások szerént, Octob. első napján igen nagy menydörgésekkel, és zápor esővel egyeles szélvélzékkel küzködött a' Frantzia tenger partok körül úszkáló Anglus flotta, a' melly alkalmatossággal, a' *Russel* nevű linea hajónak fő árbotz fáját a' menykő ölzve törte, egy hadnagyot, és 3 hajós legényt meg ölt. A' több hajok is nagyon meg kárositattak. A' *Belle-Isle* nevű Frantzia sziget mellől következő tudósítást küldött egy hadi tizt. „A' mi dolgunk, *úgymond*, még most is régi állapottyában vagyon, az az, még most is *Belle-Isle*, és *l' Orient* között úszkálunk. Az utólsóbbnak kikötő helyében lévő Fr. flotta 9 linea hajóból 's három fregáttából áll, de kevés kedvet mutat a' tengerre való ki repülésre. A' Fr. újság levelekből tapasztallyuk, hogy mind hadi erőnk, mind feltett zélunk egészlen tudtára vagyon az ellenségnek; a' *Noirmoutier* sziget ostromlása eránt a' *Quiberoni* révben tartottunk hadi tanátsot, egyedül *Warren* Generális tartotta a' nevezett sziget ostromlását lehetősnek lenni; a' mint hogy még is támadtuk azt; hanem minekutánna két vagy három szél malmot és házat meggyújtottunk vólna, visszaverettünk, mivel 120 ágyúk, és 15 ezer ember védelmezi azt. Onnan a' *St. Dieu* nevű kis szigethez mentünk, a' mellyet minden ellent állás nélkül el vettünk ugyan, de egyéb hasznunkra nints, hanem hogy lovainkat ottan legeltettyük. “

Egy más Anglus tizt ekként írt a' *St. Dieu* szigetből Oct. 3-dikán: „A' múlt hólnapnak 29-dikén kérték fel ezen szigetet a' *Galathea*, *Anson*, *Concord* és *Trompeuse* nevű hadakozó hajók, a'

mellyeken tudnillik Británniai truppok vóltak, ezen szigetet, *XVIII Lajos* nevében. A' polgármester és a' lakosok azt felelték, hogy ők készek magokat ö Británniai Felsége hatalma alá adni, hanem *XVIII Lajost* nem esméri. Mindgyárt akkor ki is szállottunk, el foglaltuk a' szigetet, el fogtuk az ott találtatott Fr. őrizetet; hanem két lísztel meg terhelt hajóknál több nyereségünk nem vólt. *Warren* Generális is ide jött az emigránsokkal, és az *Artésiai* Gróffal a' *Noirmouthier* sziget halzontalan ostromlása után. Ez a' sziget, melly 4 óránira fekszik a' száraztól, felettébb szegény, és mintegy 1000 juh, és 150 darab szarvas marha legel benne, népetlen, és eleség nélkül szükölködő, még tsak annyi tűzi fánk sints, a' melly mellett ételt főzhetnének itten sátorozó seregeink. — A' tenger partok is alkalmatlanok, és hanemha valamelly kikötő helyet el foglalánd *Charette*, kéntelenek leszünk vele való eggyeségünket félbe szakasztani. Reménylem, hogy inntentova el hadgyuk ezen szigetet, másként mind magunknak, mind embereinknek, mind lovainknak éhel kellek el vesznünk. A' *Hedic* és *Houád* szigeteknek erősségeit öszve rontván, oda hagytuk.“

A' Canterburyban tartózkodó Fr. Commissáriusokhoz Octob. 8 dikán mentenek *Marsch* és *Smith* urak, a' kik mind ketten a' hadi foglyokra, sebésekre, és betegekre vigyázó embereknek igazgatói, 's azt írták, hogy a' foglyok fel tserélésénél egyéb végek nintsen az Angliába való meneteleknek. Mivel úgy gondolkozna e' világ, hogy Anglia is meg akarja esmérni a' Fr. republikának valóságát, és mástól való nem függését, meg nem engedtetik nékiek a' *Londonba* való menetel. —

Pith minister újonnan 20 — 22 millió font sterlinget akar az Angliai Státus, és a' mint a' *Bétsi* udvari diarium is jelenti, a' Fels. Cs. udvar szükségeire fel venni, melly iránt *Thelluson*, *Devaynes*, *Benfield*, *Angerstein*, *Hope*, és *Lockhárd*

gazdag capitalistákkal alkuba is botsátkozott. — Ezen summa elztendei interesének ki fizetésére a' selyem harisnyákra, sarukra, pipákra, és fejer kenyérre vétetett adó. Octob. 8-ikán egy arany és ezüst pénzel meg rakott tár szekér küldetett az Angliai bankóból egy tsuport dragonyos fedezése alatt *Portsmouthba*, a' honnan *Hamburgba*, onnan pedig egy idegen Fejedelmi udvarba fog vitetni.

O *Hara* Generális, a' ki darab ideig a' Tulloni fogságban ült, *Gibráltár* vára fő kórmányozójává tétetett. A' Fr. tengeri partokról 700 emigránsokból álló sereg tért vissza *Southamptonba*, mellytől sokan Amérikába fognak küldetni. A' Frantziák ellen küldetett tengeri expeditió nem bóldogúlhatott, és már most egészlen a' napkeleti, és napnyugoti Indiákban lévő Frantzia örökségek ellen akarja a' Londoni udvar maga hadi erejét fordítani.

Frantzia Ország.

A' közelébb múlt hólnapnak 10 dik napján a' Convent gátorja eleibe botsáttatván az 1789 ik elztendei patrióták, így szóllott azoknak szószólójok: „ Minekutánna mi öszve kaptstok volna magunkat a' *Fleurusi* vitézekkel a' Rojalistáknak meg verésekre, nem reménylettük, hogy pártosság támadjon közöttük; diadalmat kívántunk a' respublikának szerezni. Könnyen képzeltetui, hogy a' Rojalisták mindenütt azt hirdetik, hogy mi vért szomjúhozó, és prédára ásétozó emberek vagyunk; mivel egyedül a' semmirekellő emberek szokták tulajdon fel tételeiket, és indulatjaikat másoknak tulajdonítani. Valamint az éjjelnek homállya a' jóltévő napnak felkelése után el enyészik: úgy ezek a' semmirekellő emberek is el tűnnek a' pátrióta seregek előtt. Meg győzettek ugyan, de azért mégis reménységek vagy on pártos fejeiknek fel emelhetésekhöz. Törvény-

hozó férfiak! a' ti kötelességtekben áll győzedelmeitek tökéletesé tenni. — Kegyetlenkedjete a' pártosságnak fejei és indítói ellen 's engedjete meg az el tsábitattaknak. Igen könnyű a' revolutióban el tévelyedni, kiváltképen azoknak, a' kik igaz szívvel szeretik hazájokat. Tekintséte meg azoknak a' szerentsétlen embereknek sokságát, a' kik a' hitetlen tsábitók által el tántorítottak, 's fenyegetések által kiztettek a' zenebonára. Bátran és álhatatosan lépjete az öfzve esküvésnek kút fejére, mellynek eredete talám a' *Mársiliai* gyilkos történetben vagyon. — Éppen nem szomjúhozzuk a' vért, sőt inkább irtódzunk attól. Vajha még tsak egy tsep vér se ontattatna ki, és inkább számkivetésbe kellene a' respublikát el nyelni akaró gonosz embereket is küldeni! Vajha a' törvénynek Országa egyességgel és barátsággal kezdődne el! Nosza ébredjünk fel a' revolutiónak szédelgéséből, és éllyünk békességben a' Constitutionnak paisa alatt 's a' t. "A' Convent palotája tapsolással és örömmel fogadta ezen beszédet, az előülő pedig meg tsókolta a' szószóllót.

Az *Octob. 4-dikén* tartatott gyűllésben azt végzette a' Convent, hogy minden vissza ment emigránsok, polgári hitet le nem tett papok, és Rojalisták üzetessenek ki az Országból, melly végzés végbe vitelének módjáról 21-ik Oct. adta maga értelmét a' törvénytevő Commissió. *Octob. 15-dikén* tudósították a' Közjóra és bátorságra ügyelő Commissiók a' Conventet az utólsó *Párisi* zenebonának titkos okairól, és végéről; a' melly alkalmatossággal azt végzette a' Convent, hogy az előbbi finántziának titoknokja *Lemaitre*, kinél sok pártos levelezések találtattak, tzimborás társaival együtt adasanak által a' katona Commissiónak. Ekkor *Tallien* is keményen beszélt a' Conventnek azon tagjai ellen, a' kik egyet értettek az öfzve esküttekkel, 's arra kérte a' Conventet, hogy legottan formállyá magát egy generális Commissióba, hogy ekképen ezen gonosz nemzeti kép-

viselőknök álortzáikat le vonhassa. A' Convent *Tallien* beszédjét jóvá hagyván minden jelenlévő halgatókat ki küldetett a' gyűllés palotájából, hanem mit végzett, még most nem tudjuk.

A' *Lepelletier* nevű osztályban fel állitatott katona Commissio két embert sententiázott halálra, úgymint egy *Chapothin*, és *Lafout* nevezetűket; az utúlsóbb ennekelőtte a' király testörző seregnél vólt, és egy colonnét komandirozott az utúlsó zenebonában. A' *Theâtre Francois* nevű osztályban fel állitatott katona Commissió is két személyre mondotta ki a' halálos sententziát. Egyiknek a' neve *Lebois*, a' másiknak pedig *Letrone*; az elsőbb előülője vólt az Octob. 5-dikén öszve gyűlt gonosz pártos gyülekezetnek, az utúlsóbb pedig titoknokja. Mind ketten elrejtették magokat, hanem az elsőbb fel találtatott, 's mindjárt akkor magába verte a' kést. Oct. 12-ikén azt a' parancsolatot vette a' Közjóra ügyelő Commissió, hogy *Coumártin*, és a' Chouánsoknak több meg fogatott vezérjei idéztessenek törvénybe, halgattassanak meg, 's minden továbbra való halasztás nélkül mondasson ki ellenek a' sententzia. Ugyan akkor végzette azt is el a' Convent, hogy a' Közjóra ügyelő Commissió tegyen illendő rendeléseket a' jövő esztendőbéli hadakozásnak folytatására.

Ekkor olvastatott fel a' *Charette* seregeiről küldetett tudósítás is, melly szzerént mind a' Royalisták, mind maga *Charette* keményen meg verettek, széllyel szórattak, hanem olly nagy pusztitást vittek végbe, hogy allig lehet egy két falut imitt amott látni.

Avignonban, és annak környékén annyi Royalisták vagynak, hogy azon 10000 főből álló sereget, mellynek az Olasz Országi ármádiához kellett vólna menni, amazoknak meg zablásokra kellett küldeni. Valamint a' *Wendei*, úgy ezen Royalisták is szüntelen ezt kiáltozzák: "Éllyen a' király! Éllyen a' Pápa! Kiváltképen a' Calvadosi

vidéken tsuportoztak öszve, holott ollyatén emberek is lenni mondatnak, a' kik közönségesen prédikállyák a' Convent és respublikánusok meg öletéseknék szükséges vóltát.

Cambaceres, Boissy d' Anglas, és Abbé Sieyes minden úton módon azon iparkodnak, hogy tagjai lehessenek a' végre hajtó directoriumnak; *Tal- lien* ellenben azon dolgozik, hogy *Ambassadörnek*, az az, első rangú követnek mehessen Spanyól Országba. Az Octob. 5-dikén történt zenebona közt a' nemzeti kints tárt is el tsipték a' rebelli- sek; de minekelötte el prédálhatták volna az abban lévő kintsét és pénzt, vissza vétetett tölök. A' guilotinének fel-találója Guillotte Orvos egyik pártos osztály által választónak választatván, meg fogatott, 's könnyen meg eshetik, hogy önnön maga is áldózattyává lészzen kegyetlen találmá- nyanak.

A' *Párisi* oppositionális újság levelek tsak, nem mind meg szüntek Octob. 6-tól fogva, mivel azoknak irói rész szerént fogságra hányattak, rész szerént el petséeltettek írásaik; rész szerént pedig újság leveleiknek tzimjével egygyütt gondolko- zásoknak módját is meg változtatták. Ezt a' vál- tozást tapasztalhatóképen érzik *Páris* várasának szemesebb tagjai, mivelhogv, nemtsak közönséges helyen meg jelennek a' *Jakobinusok*, hanem még azok a' közönséges játékosok is, a' kiknek mint esméretes terroristáknak tellyességgel nem szabad vólt magokat a' játék néző helyeken mutatni, most már a' Publicumnak tökéletes meg elége- desével jádząk előbbi játékaikat.

Cochon a' napnyugoti, vagy inkább *Wendé- ben* lévő ármádiának nemzeti képviselője illyen foglalatú levelet írt a' Conventnek a' *Charettén* vett győzödelemről: „Különbkülönbféle tudósi- tásokból értettük *Charette* hadi erejének *Belewille* mellett való öszve gyüllését, olly véggel, hogy az emigránsoknak, és az *Artésiai* Grófnak szá-

razra való ki szállásokat védelmezhesse. Ahoz-
 képest a' *Pyrenéusi* armádiától hozzá rendelte-
 tett seregeknek oda érkezések előtt meg akarta
 őket *Hoche* Generális elozni, és különbkülönbféle
 pontokon meg tamadni. Illyenképen jó eleve meg
 tette a' szükséges rendeleteket, és szerentsésen
 véghez is vitte azokat. Még a' múlt Sept. 23 és
 24 dik napjain meg tamadta, 's el is fogta néhány
 örállóit a' rebelliseknek, nevezeten a' *Sz. Vin-*
tzenti tanyájokat, holott több vezett el közülök
 80 embernél. *Charette*, a' ki az alatt a' *Boyssi-*
érei mezőségen öfzve gyűjtötte hadi népét, Sept.
 25 dikén meg akarta a' *St. Cyri* tanyánkat 8000
 gyalogsággal, és 800 lovassággal tamadni, sőt
 valósággal meg is tamadta; de ekkor sem boldo-
 gúlhatott; mivel az ott lévő 200 patrióták mind
 addig védelmezték magokat, valameddig a' *Sz.*
Lützomban vólt seregeink oda mentek, 's ki vont
 bajonétákkal el üzték a' rebelliseket. Ezeknek
 vezedelmek egészen semmivé tette a' *Charette*
 plánumait. Ugyan akkor *Bellevillei* fő kvártélyá
 ellen indúlt három colonnéban 3000 főből álló ár-
 mádiátskánk, a' hová Sept. 29-dikén szerentsésen
 el jutván mindenütt széllyel szórta 's meg futam-
 tatta a' rebelliseknek tsordáját. Oda lett érkezé-
 sünk előtt 4 vagy 5 órával maga *Charette* is
 eblábált, 500 vagy 600 embert vévén maga mel-
 lé; hanem ezek is széllyel üzettek, és már most
 vezérjekkel együtt imitt amott lappanganak. Ide
 lett jutásunkor hallottuk, hogy a' *Bourgneüfi* ré-
 vet is oda hagyták az Anglusok, és emigránsok,
 hanem bizonyosan nem tudgyuk, merre igazgat-
 ták a' hajó orrát, kétségkívül ök is meg hallot-
 ták a' *Charettén* esett vezedelmet, és mivel már most
 nem támaszkodhatnak segítségére, a' tengeri szél
 vezek is háborgattyák hajóikat, nem könnyen
 próbállyák a' szárazra való ki szállást; de ha pró-
 bálnák is, úgy járnának, mint jártak a' *Quiberoni*
 émigránsok.

A' Római Státusban uralkodó pénz szűkségének el háritására 24 ezer scudit érő apróbb nemű pénzek verettek, e' mellett sok réz pénz vitetett a' többi Apostoli pénz verő házakból Rómába. Az ezüst pénznek meg bővítésére minden szükségtelen ezüst edényeket ki kell adni a' klastromokból és templomokból, mellyekért száztól 4 intes fog elztendönként fizettetni. Nem régiben egy-néhány pénz uzsorások fogattak el, a' kik mivel a' Sz. Pápa ki adott parantsolattyát által hágtak, meg nem határozott ideig közönséges munkára ítéltettek.

A' Szavónai tudósítások szerént még most is a' Szabuccói erős tanyának birtokában vagynak a' Cs. Kir. seregek, 's nem is könnyen kezdenek ellenek valamit a' Frantziák, hanem az időnek változó vólta miatt amazok sem kezhetnek semmihez.

Egy Anecdóta Magyar Országról.

Meg áldja Isten kendet szomszéd Uram! fogadj Isten kentül sogram. No! viszem ám a' kend lovait, Jó étiszakát kennek! Meg ütheti. — Meg álylyék ked! kinek híjják kedet? hol lakik? — hottzé a' tsizmám feleség, hol a' fokos? utánn! utánn! Így jára hajdan egy betsületes gazda, tsendesen alszik tzellájába, egyszer elő álomba a' fellyebb le írt köszöntésre felserken — tsak el bámúl, mikor meg érti, hogy valamelly tsalfa házi istálló-jából lovait eliktatta, ki megyen lámpással, már akkor hült helye a' vas dereseznek. Tólnát Baranyát ölzve járta a' kárvallott, fütül fától tudakozik, de sohol se híre, se hamva a' paripáknak; mellyeket pedig nagy hírrel, mint alföldi busa gazda, a' Havasalföldi Vajda ménességéből választva hozatott a' lótsiszárokkal. Telik az idő, még sintsenek a' lovak, 's midön szinte arról gondol-

kodna, hogy a' Hospodár' leg előjéről az eliktat-
 takhoz éppen hasonlókat hozat; imé reménytelen
 bizonyos zúrzavaros éjtszakán, egy esméretlen
 ember bé szöll az ablakon; Jó estvét adjon Isten
 kendnek szomszéd uram! alszik e' kend? meghoz-
 tam a' kend lovait, az istállóba vagynak! adjon
 Isten jó ejtszakát!! Ezzel el tűnik az esméretlen.
 A' gazda nem tudja, álmodik e' vagy valóság a'
 dolog, világot gyújtat, ki megy az istállóba,
 tsak nem tántzol örömébe, látván vasderes pari-
 páit a' jászólhoz kötözve. Tsak a' képzelheti ezen
 zsiros szájú Magyar örömét, a' kinek valaha oty-
 lyan jószága került meg, a' mellyhez semmi re-
 ménysége se vólt, hogy többé bírja. Minthogy
 pedig a' lovak' el vezetője nem az ökrök faránál
 neveltetett, nem is a' vólt a' tzélja, hogy végké-
 pen el idegeníttse; hanem tsupán tsak meg akar-
 ta tréfálni ezt a' vasderes paripáiba gyönyörkő-
 dő pajtását, nem sokára hozzá ment, el beszélte
 a' dolgot, magát ki nyilatkoztatta, mellynek a'
 lett a' következése, hogy *magnum áldomás biberunt.*

* * * * *

Vagyon néküink is egy vasderesünk, de a'
 melly annyival haladja fellyül a' Hospodár pari-
 páit, a' mennyivel nagyobb ember vólt Newton
 úr bolond istóknál. Ez a' mi vasderesünk pen-
 gő abrakkal él, itala a' pegasus kútjából foly, is-
 tálló helyett a' Minerva temploma a' szállása, Gond-
 viselője minden héten kétszer útnak ereszti, még
 pedig királyi véd' alatt, éjjel nappal nyargal a'
 két Magyar Hazába. Mihelyest hozánk érkezik, rá
 ülünk, 's mint a' gondolat úgy repülünk rajta
 szárazon vizen egyaránt, ki nyilnak előtte a' leg
 erősebb záros kapuk, bé vilz a' titkos kabine-
 tumokba. Béts, London, Sz. Péter Vára, Kon-
 stántzinápoly, Berlin, Filadelfia, Stokholm, Pá-
 ris, Róma, Peking, Ispahán, 's a' t. mig az em-
 ber ezeket ki mondja már ott van. Maga ugyan

természettel néma; még is mindig beszél, a' régen meg hóltakat, hartzon el esteket, sőt a' világnak akármelley részében lakó teremtéseket, házunkba hozza, az unalmas időt kedvessé teszi, a' meláncióliát el üzi, a' barátságos együtt lételt még fűszerfzámozza, tsak egyedül abban a' házban nem szeret bé menni, a' mellyben a' szépet, a' hasznost, a' gyönyörködtetőt nem kedvelik. Éppen nem tsuda hát, hogy a' két Magyar Hazában, mind azok, a' kik az ökör szarvánál, a' ló serénnyénél, a' pörkölt húsnál, a' boros kántsonál 's a' t. fellyebb tudnak gondolkodni, tizta Magyar szivvel vilettetnek ehez a' nemes vasdereshez. De mivel minden jónak van irigye, az az, ellensége, a' szépet pedig még Késmiska is szereti, éppen nem tsuda, hogy ezt a' ditső vasderest, ambár kiralyi védelem alatt nyargallyon is felénk, még is az útban sok helyen, és sokszor el fogják, Gondviselőjének barátihoz nem botsájtják, ezeket pedig attól a' kedves gyönyörüségtől, mellyet ennek szemléléséből szerzenek, rútúl megfosztyák. Bár tsak az emberiségben annyira menenek már ezek az úri fogdosok, mint a' mesebéli pajtás! hogy vasderesünkel ki beszélvén magokat, küldenék haza azokhoz, a' kikhez indúlt. — Mellyre nézve hazafiúi szeretettel kérettetnek az Érdemes Póstamester urak! ne terheltessenek keményen meg parantsolni expeditorjaiknak, hogy az eféle kapzsiságoktól magokat egy átaljában ójjak meg, az el fogattatott újság leveleket tüstént küldjék azon helyekre, a' hová útasittattak; mert félő, hogy a' tudva lévő kapzsi helyeket is ki találjuk nevezni, de a' baj lenne és a' *magnus áldomás* is el maradna.

* * *

Azok az Érd. Olvasó urak, a' kik e' folyó fél esztendőre a' Magy. Kurir taksáját még fel nem küldötték, emlékeztetnek tett ígireteknek tellyesítésére.

D. D. S.